

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อการวิจัยเพื่อต่อยอดภาคการเกษตรของชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งหมด 3 กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพชุมชนเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อวิจัยและพัฒนาศักยภาพภาคการเกษตรของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในประเด็นการต่อยอดงานวิจัยภาคการเกษตรของชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

6.1.1 ศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการ “การวิจัยเพื่อต่อยอดภาคการเกษตรของชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” มีศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรอาศัยวิธีการ SWOT Analysis สรุปได้ดังตารางที่ 6.1-6.4 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6.1 ประเด็นศักยภาพด้านจุดแข็งของกลุ่มเกษตรกร

ลำดับ	ประเด็นจุดแข็ง	จำนวนกลุ่มเกษตรกร	ร้อยละ
1	กลุ่มมีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญใน (1) ด้านการผลิต การเพาะเห็ด (2) การตลาด การขายในตลาดทั่วไป (Mass product) ในตลาดท้องถิ่น และตลาดส่ง contact (3) การแปรรูปสินค้า การแปรรูปเห็ดหมयोเห็ด และน้ำเห็ด (4) การประชาสัมพันธ์ การออกร้านตามงานแสดงสินค้าของหน่วยงานราชการ OTOP กรมเกษตร และอำเภอ (5) การจัดการบัญชีของกลุ่ม	3 กลุ่มเกษตรกร	30.00

ที่มา: จากการวิจัย

ตารางที่ 6.1 ประเด็นศักยภาพด้านจุดแข็งของกลุ่มเกษตรกร (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นจุดแข็ง	จำนวนกลุ่มเกษตรกร	ร้อยละ
2	สินค้าได้มีการรับรองมาตรฐาน และตรวจสอบคุณภาพของสินค้าก่อนส่งสินค้า	3 กลุ่มเกษตรกร	30.00
3	สินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศและในกลุ่มลูกค้าประจำ ทั้งในและต่างจังหวัด	3 กลุ่มเกษตรกร	30.00
4	กลุ่มเกษตรกรมี webpage และ facebook ในการประชาสัมพันธ์ และขายสินค้าเกษตร	1 กลุ่มเกษตรกร	10.00
รวม			100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 6.1 แสดงประเด็นศักยภาพด้านจุดแข็งของกลุ่มเกษตรกร พบว่า ประเด็นจุดแข็งที่สำคัญที่สุดของกลุ่มเกษตรกรทั้งหมด 3 กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มที่มีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญใน (1) ด้านการผลิต การเพาะเห็ด (2) การตลาด การขายในตลาดทั่วไป (Mass product) ในตลาดท้องถิ่น และตลาดส่ง contact (3) การแปรรูปสินค้า การแปรรูปเห็ด หมูยอเห็ด และน้ำเห็ด (4) การประชาสัมพันธ์ การออกร้านตามงานแสดงสินค้าของหน่วยงานราชการ OTOP กรมเกษตร และอำเภอ (5) การจัดการบัญชีของกลุ่ม สินค้าได้มีการรับรองมาตรฐาน และตรวจสอบคุณภาพของสินค้าก่อนส่งสินค้า และสินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศและในกลุ่มลูกค้าประจำ ทั้งในและต่างจังหวัด มีจำนวนกลุ่มเกษตรกรเท่ากัน 3 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมา คือ กลุ่มเกษตรกรมี webpage และ facebook ในการประชาสัมพันธ์ และขายสินค้าเกษตร มีจำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 10.00

ตารางที่ 6.2 ประเด็นศักยภาพด้าน โอกาสของกลุ่มเกษตรกร

ลำดับ	ประเด็นโอกาส	จำนวนกลุ่มเกษตรกร	ร้อยละ
1	กลุ่มเกษตรกรมีหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่กลุ่มเกษตรกร	3 กลุ่มเกษตรกร	50.00
2	ตลาดสินค้ามีความหลากหลายและรองรับสินค้าเกษตรของกลุ่ม	3 กลุ่มเกษตรกร	50.00
รวม			100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 6.2 แสดงประเด็นศักยภาพด้าน โอกาสของกลุ่มเกษตรกร พบว่า ประเด็น โอกาสที่สำคัญที่สุดของกลุ่มเกษตรกรจากทั้งหมด 3 กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร มีหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่กลุ่มเกษตรกร และตลาดสินค้า มีความหลากหลายและรองรับสินค้าเกษตรของกลุ่ม มีจำนวนกลุ่มเกษตรกรเท่ากัน 3 กลุ่ม คิดเป็น ร้อยละ 50.00

ตารางที่ 6.3 ประเด็นจุดอ่อนของกลุ่มเกษตรกร

ลำดับ	ประเด็นจุดอ่อน	จำนวนกลุ่มเกษตรกร	ร้อยละ
1	กลุ่มเกษตรกรยังไม่สามารถผลิตสินค้าในปริมาณที่ มากได้ ตามคำสั่งซื้อสินค้าเห็ดจาก MK และประเทศ สิงคโปร์	2 กลุ่มเกษตรกร	66.67
2	สินค้าเกษตรมีข้อจำกัดในความหลากหลายของตัว สินค้าให้เข้ากับแต่ละกลุ่มลูกค้า	1 กลุ่มเกษตรกร	33.33
รวม			100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 6.3 แสดงประเด็นจุดอ่อนของกลุ่มเกษตรกร พบว่า ประเด็นจุดอ่อนที่สำคัญ ที่สุดของกลุ่มเกษตรกรทั้งหมด 3 กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรยังไม่สามารถผลิตสินค้าใน ปริมาณที่มากได้ตามคำสั่งซื้อสินค้าเห็ดจาก MK และประเทศสิงคโปร์ มีจำนวน 2 กลุ่ม คิดเป็น ร้อยละ 66.67 รองลงมา คือ สินค้าเกษตรมีข้อจำกัดในความหลากหลายของตัวสินค้าให้เข้ากับแต่ละ กลุ่มลูกค้า มีจำนวน 1 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตารางที่ 6.4 ประเด็นอุปสรรคของกลุ่มเกษตรกร

ลำดับ	ประเด็นอุปสรรค	จำนวนกลุ่มเกษตรกร	ร้อยละ
1	กลุ่มเกษตรกรมีคู่แข่งทางการตลาดจำนวนมาก	2 กลุ่มเกษตรกร	100.00
รวม			100.00

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 6.4 แสดงประเด็นอุปสรรคของกลุ่มเกษตรกร พบว่า ประเด็นอุปสรรคที่ สำคัญที่สุดของกลุ่มเกษตรกรทั้งหมด 3 กลุ่มเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรมีคู่แข่งทางการตลาด จำนวนมาก มีจำนวน 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100.00

6.1.2 การพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการต่อยอดภาคการเกษตรของชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การวิจัยอาศัยการวิเคราะห์และประเมินผล โดยใช้แบบจำลอง Diamond Model ของ Michael E. Porter (1990) และแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ได้แนวทางในการต่อยอดภาคการเกษตรให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ มีทั้งหมด 4 ประเด็น ซึ่งสรุปได้แนวการต่อยอดภาคการเกษตรของชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังตารางที่ 6.5

ตารางที่ 6.5 แนวทางการต่อยอดภาคการเกษตรของชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ลำดับ	ประเด็น	จำนวนกลุ่มเกษตรกร	ร้อยละ
1	การพัฒนาต่อยอดภาคการเกษตรของชุมชนให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ (Commercial Advantage) คือ งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของชุมชนที่จะนำไปสู่การพัฒนาเป็น สิ่งประดิษฐ์ หรือผลิตภัณฑ์ซึ่งก่อให้เกิดรายได้ หรือนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่วนประโยชน์เชิงสาธารณะ (Public Advantage) คือ การนำผลงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณชนในเรื่องต่าง ๆ ที่ทำให้คุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของประชาชนดีขึ้น ดังนั้น กลุ่มเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่ควรพัฒนาสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ และมาตรฐานให้เพิ่มขึ้นจนสามารถต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้ เช่น สูตรส่วนผสมของสินค้า กรรมวิธีการผลิต กระบวนการ (Process) อุปกรณ์ และเครื่องมือ (Tools) หรือผลิตภัณฑ์ (Product) เป็นต้น ส่วนประโยชน์ในเชิงสาธารณะ เช่น สามารถนำการวิจัยของกลุ่มเกษตรกรนี้ไปเป็นต้นแบบในการพัฒนาสินค้าทางการเกษตรของชุมชนอื่น หรือนำไปเผยแพร่ให้แก่ผู้ที่สนใจ เป็นต้น	3 กลุ่มเกษตรกร	30.00

ที่มา : จากการทำวิจัย

ตารางที่ 6.5 แนวทางการต่อยอดภาคการเกษตรของชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ภายใต้ประชามเศรษฐกิจอาเซียน (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็น	จำนวนกลุ่มเกษตรกร	ร้อยละ
2	ผู้นำกลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็งและมุ่งมั่นในการพัฒนาต่อยอดสินค้าเกษตรของตนอยู่เสมอ มีความกระตือรือร้นในการหาความรู้ทั้งด้านการผลิต การตลาด การแปรรูปสินค้า วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว การจัดการระบบฟาร์ม การรักษามาตรฐานของสินค้า และการพัฒนาสินค้าให้เหมาะสมกับผู้บริโภค รายใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง หากผู้นำกลุ่มมีความรู้ความเชี่ยวชาญมากจะทำให้สามารถเผยแพร่ความรู้เหล่านี้ให้แก่สมาชิกได้นำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มให้มีประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าเกษตรของตนมากยิ่งขึ้น	3 กลุ่มเกษตรกร	30.00
3	เกษตรกรควรมีความรู้เรื่อง สิทธิทรัพย์สินทางปัญญาต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ของตัวเองเกษตรกรเอง โดยทรัพย์สินทางปัญญาแบ่งเป็น 2 ประเภทหลัก คือ (1) ทรัพย์สินทางอุตสาหกรรมและ (2) ลิขสิทธิ์ สำหรับทรัพย์สินทางอุตสาหกรรมแบ่งออก 5 ประเภท ได้แก่ (1) สิทธิบัตร (สิทธิบัตรการประดิษฐ์, อนุสิทธิบัตร และสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์) (2) เครื่องหมายการค้า (3) ความลับทางการค้า (4) สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และ (5) แบบผังภูมิของวงจรรวม ซึ่งสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา	2 กลุ่มเกษตรกร	20.00

ที่มา : จากการทำวิจัย

ตารางที่ 6.5 แนวทางการต่อยอดภาคการเกษตรของชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็น	จำนวนกลุ่มเกษตรกร	ร้อยละ
4	การสร้างความร่วมมือกันในการพัฒนาและต่อยอดสินค้าให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ทั้งการร่วมมือกันในการพัฒนาตัวสินค้า การสร้างผลงานให้สามารถเผยแพร่ไปยังต่างประเทศ การพัฒนาสินค้าของเกษตรกรร่วมกับการตลาดของบริษัทเอกชนที่มีมาตรฐาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสูง และรักษาระดับมาตรฐานของสินค้าได้ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในระบบธุรกิจ	2 กลุ่มเกษตรกร	20.00
รวม			100.00

ที่มา : จากการทำวิจัย

จากตารางที่ 6.5 แสดงแนวทางการพัฒนาการตลาดสินค้าเกษตรของชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ให้มีศักยภาพการแข่งขันในอาเซียนพบว่า ส่วนใหญ่คือ การพัฒนาต่อยอดภาคการเกษตรของชุมชนให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ (Commercial Advantage) คือ งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของชุมชนที่จะนำไปสู่การพัฒนาเป็นสิ่งประดิษฐ์ หรือผลิตภัณฑ์ซึ่งก่อให้เกิดรายได้ หรือนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่วนประโยชน์เชิงสาธารณะ (Public Advantage) คือ การนำผลงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณชนในเรื่องต่าง ๆ ที่ทำให้คุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของประชาชนดีขึ้น ดังนั้นกลุ่มเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่ควรพัฒนาสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ และมาตรฐานให้เพิ่มขึ้นจนสามารถต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้ เช่น สูตรส่วนผสมของสินค้า กรรมวิธีการผลิต กระบวนการ (Process) อุปกรณ์และ เครื่องมือ (Tools) หรือผลิตภัณฑ์ (Product) เป็นต้น ส่วนประโยชน์ในเชิงสาธารณะ เช่น สามารถนำการวิจัยของกลุ่มเกษตรกรนี้ไปเป็นต้นแบบในการพัฒนาสินค้าทางการเกษตรของชุมชนอื่น หรือนำไปเผยแพร่ให้แก่ผู้ที่สนใจ เป็นต้น และผู้นำกลุ่มเกษตรกรควรมีความเข้มแข็งและมุ่งมั่นในการพัฒนาต่อยอดสินค้าเกษตรของตนอยู่เสมอ มีความกระตือรือร้นในการหาความรู้ทั้งด้านการผลิต การตลาด การแปรรูปสินค้า วิชาการหลังการเก็บเกี่ยว การจัดระบบฟาร์ม การรักษามาตรฐานของสินค้า และการพัฒนาสินค้าให้เหมาะสมกับผู้บริโภคยุคใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง หากผู้นำกลุ่มมีความรู้ความเชี่ยวชาญมากจะทำให้สามารถเผยแพร่ความรู้เหล่านี้ให้แก่สมาชิกได้ นำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มให้มี

ประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าเกษตรของตนมากยิ่งขึ้น มีจำนวนเท่ากับ 3 กลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 30.00

รองลงมา คือ เกษตรกรควรมีความรู้เรื่อง สิทธิทรัพย์สินทางปัญญาต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ของตัวเองเกษตรกรเอง โดยทรัพย์สินทางปัญญาแบ่งเป็น 2 ประเภทหลัก คือ (1) ทรัพย์สินทางอุตสาหกรรมและ (2) ลิขสิทธิ์ สำหรับทรัพย์สินทางอุตสาหกรรมแบ่งออก 5 ประเภท ได้แก่ (1) สิทธิบัตร (สิทธิบัตรการประดิษฐ์, อนุสิทธิบัตร และสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์) (2) เครื่องหมายการค้า (3) ความลับทางการค้า (4) สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และ (5) แบบผังภูมิของวงจรรวม ซึ่งสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก กรมทรัพย์สินทางปัญญา และการสร้างความร่วมมือกันในการพัฒนาและต่อยอดสินค้าให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ทั้งการร่วมมือกันในการพัฒนาตัวสินค้า การสร้างผลงานให้สามารถเผยแพร่ไปยังต่างประเทศ การพัฒนาสินค้าของเกษตรกรร่วมกับการตลาดของบริษัทเอกชนที่มีมาตรฐาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสูง และรักษาระดับมาตรฐานของสินค้าได้ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในระบบธุรกิจ มีจำนวนเท่ากับ 2 กลุ่มเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 20.00

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิจัยเพื่อการวิจัยเพื่อต่อยอดภาคการเกษตรของชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” อาศัยแนวคิดกระบวนการวิเคราะห์ SWOT ของนันทยา หุตานุกัฏและคณะ (2546) ในการวิเคราะห์จุดแข็ง โอกาส จุดอ่อน และอุปสรรคของกลุ่มเกษตรกร จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 3 กลุ่มเกษตรกร ซึ่งการวิจัยพบว่า จุดแข็งของกลุ่มเกษตรกรที่สำคัญ คือ กลุ่มมีสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการผลิต การตลาด การแปรรูปสินค้า การประชาสัมพันธ์ และการจัดการบัญชีของกลุ่ม สินค้าได้มีการรับรองมาตรฐานและตรวจสอบคุณภาพของสินค้า และสินค้าเกษตรมีความต้องการในระดับประเทศ ด้านโอกาสที่สำคัญ คือ กลุ่มเกษตรกรมีหน่วยงานที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่กลุ่มเกษตรกร และตลาดสินค้ามีความหลากหลายและรองรับสินค้าเกษตรของกลุ่ม แต่กลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมยังมีจุดอ่อนที่สำคัญ คือ กลุ่มเกษตรกรยังไม่สามารถผลิตสินค้าในปริมาณที่มาก และมีอุปสรรคที่สำคัญ คือ กลุ่มเกษตรกรมีคู่แข่งทางการตลาดจำนวนมาก

จากผลการศึกษาได้แนวทางการพัฒนาต่อยอดภาคการเกษตรของชุมชนให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์กล่าวคือ การพัฒนาสินค้าทางการเกษตรให้มีคุณภาพและคุณค่าโดยใช้ทุนทางปัญญา และวัฒนธรรมที่ตนเองมีอยู่ซึ่งสามารถต่อยอดให้เกิดรายได้แก่กลุ่มและการนำไปต่อยอดให้เกิดประโยชน์เชิงสาธารณะกล่าวคือ เป็นต้นแบบของกลุ่มเกษตรกรรายอื่นที่จะนำไปเป็นแบบอย่าง

ของการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงเกษตรที่พยายามส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและการดำเนินงานของเกษตรกรที่จะต่อยอดการดำเนินงานด้านการเกษตรให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์โดยพยายามพัฒนาคุณภาพของสินค้าทางการเกษตรให้มีคุณภาพมีความปลอดภัยเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดและสอดคล้องกับ ออร์พินซ์ บุญสิน (2557) การต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการให้เกิดความสร้างสรรค์โดยอาศัยทุนทางปัญญา คือ ความรู้ ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ตลอดจนทุนด้านวัฒนธรรมและทุนความสัมพันธ์ที่ตนเองสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้อื่นในอันที่จะส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการต่อยอดของสินค้าและบริการให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้ ขณะเดียวกันทางกลุ่มเกษตรกรได้มีการนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้ในการดำเนินงานเพื่อต่อยอดภาคการเกษตรให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ในประเด็นของความรู้และคุณธรรม โดยพยายามนำเอาองค์ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่นเข้ามาใช้ในการผลิตและการต่อยอดการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมกล่าวคือ มุ่งเน้นการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมสอดคล้องกับหลักพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในประเด็นของความรู้ที่จะต้องรีบขนขวายและมีความรอบคอบในอันที่จะนำเอาความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์กับการดำเนินงาน การมีคุณธรรม ความซื่อสัตย์ต่อการประกอบภารกิจ สอดคล้องกับงานของ กาญจนา สุระ (2551) การเพิ่มศักยภาพของคนในชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของคนในชุมชนสอดคล้องกับ McClelland (1973) ศึกษาลักษณะ วีระสมบัติ (2546) ศักยภาพคือความรู้ ความสามารถของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกันไปแต่หากองค์กรต้องการประสบความสำเร็จในการดำเนินงานจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรภายในองค์กรเพื่อที่จะได้ช่วยทำให้ให้บุคลากรมีศักยภาพ มีความรู้และความสามารถเพิ่มขึ้น อันจะช่วยทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นผู้นำกลุ่มมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้และความสามารถของผู้นำกลุ่มสอดคล้องกับ Matthews (1996) Seng (1990) ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความเข้มแข็งแก่ชุมชนคือ ปัจจัยด้านผู้นำที่เป็นผู้มีความรู้มีความสามารถ มีวิสัยทัศน์ เปิดใจกว้าง มีมนุษยสัมพันธ์ ดังนั้นทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้คงอยู่ในท่ามกลางกระแสการแข่งขัน ดังนั้นองค์กรจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุเป้าหมาย

แนวทางในการต่อยอดการเกษตรให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ เกษตรกรจำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา โดยเกษตรกรจะต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสินค้าและบริการให้มีคุณภาพจนสามารถจดทะเบียน

คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาได้ไม่ว่าจะเป็นลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เพื่อที่จะสามารถนำเอาสินค้าและบริการไปจำหน่ายและก่อให้เกิดรายได้แก่เกษตรกรได้

จากการวิเคราะห์และประเมินผลโดยใช้แบบจำลอง Diamond Model ของ Michael E. Porter และแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีปัจจัยส่งเสริมและท้าทายสู่ความเป็นเลิศต่อการต่อยอดภาคการเกษตรให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ประกอบไปด้วย 1) ปัจจัยในการดำเนินงาน (Factor condition) 2) เงื่อนไขด้านความต้องการของตลาด (Demand condition) 3) อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน (Related and supporting industries) 4) กลยุทธ์ โครงสร้าง และการแข่งขัน (Firm Strategy Structure and Rivalry) 5) รัฐบาล (Government) และ 6) เหตุสุดวิสัย หรือโอกาส (Chance) ทำให้นักวิจัยเห็นถึงศักยภาพของชุมชนในแต่ละแห่ง และทราบแนวทางในการต่อยอดภาคการเกษตรของชุมชนจังหวัดเชียงใหม่ ให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งหมด 4 ประเด็น ซึ่งประเด็นที่สำคัญที่สุด คือ การพัฒนาต่อยอดภาคการเกษตรของชุมชนให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ คือ งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของชุมชนที่จะนำไปสู่การพัฒนาเป็นสิ่งประดิษฐ์ หรือผลิตภัณฑ์ซึ่งก่อให้เกิดรายได้ หรือนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่วนประโยชน์เชิงสาธารณะ เป็นการนำผลงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณชนในเรื่องต่าง ๆ ดังนั้นกลุ่มเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่ควรพัฒนาสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและมาตรฐานให้เพิ่มขึ้นจนสามารถต่อยอดได้ ดังบทความของฐานเศรษฐกิจ (2558) กล่าวถึงการพัฒนาและสนับสนุนนวัตกรรมการวิจัยเกษตรสู่เชิงพาณิชย์ ที่เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและเครื่องจักรกลเกษตรเพื่อขยายผลสู่เชิงการค้า นอกจากนี้ผู้นำกลุ่มเกษตรกรควรมีความเข้มแข็งและมุ่งมั่นในการพัฒนาต่อยอดสินค้าเกษตรของตนอยู่เสมอมีความกระตือรือร้นในการหาความรู้มาพัฒนาตนเองสอดคล้องกับอรพินท์ บุญสิน (2557) ศึกษาแนวทางการสร้างผลิตภัณฑ์การผลิตสินค้าเชิงสร้างสรรค์สำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งพบว่า ผู้นำวิสาหกิจชุมชนควรสร้างความรู้จากทุนทางปัญญาเพื่อใช้ในการพัฒนาสินค้าเชิงสร้างสรรค์ การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ และการจัดทรัพย์สินทางปัญญา ขณะเดียวกันการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์จะช่วยดึงดูดและจูงใจให้ผู้บริโภคมีความสนใจและมาซื้อผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น โดยรูปแบบของการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตรคือการนำเอาสินค้าทางการเกษตรมาแปรรูปให้เกิดมูลค่าเพิ่ม โดยการให้ความรู้แก่เกษตรกรในการนำเอาสินค้าทางการเกษตรมาทำการแปรรูป (วีระเดช นารินทร์และเพ็ญนิ แนนธ ,2555) อภิชาติ ชิดบุรี (2556) ตรงกับงานวิจัยของกาญจนา สุระ (2551) ที่เน้นการเพิ่มศักยภาพของคนในชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน ซึ่งต่อมากการศึกษา กาญจนา สุระ (2556)

ได้นำเอาหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้กับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

6.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปควรที่จะศึกษา

1. ผลกระทบของการเปิดประชาคมอาเซียนที่มีต่อเกษตรกรในการต่อยอดภาคการเกษตรให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ
2. ปัจจัยในการส่งเสริมการจัดการความรู้ของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ในการต่อยอดภาคการเกษตรให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ

